

Прессъобщение на FRA

Виена, 7 юни 2012 г.

Въпреки законодателството правата на хората с увреждания не се реализират на практика

Дискриминация по отношение на хората с интелектуални затруднения и хората с психични проблеми продължава да съществува въпреки че Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания е вече ратифицирана от Европейския Съюз и 21 държави-членки. Два нови доклада на FRA представят случаи на изключване и дискриминация на хора с интелектуални затруднения или психични проблеми. В докладите се изтъква необходимостта от преход от живот в специализирани институциите, към условия на интегриран живот в общността, и от ново формулиране на законите и политиките, така че те да станат по-приобщаващи. И двата доклада ще бъдат представени на международна конференция на тема „Лична свобода и приобщаване“ в Копенхаген на 7—8 юни 2012 г.

„Все още има да се работи много за реализирането на правата на 80-те милиона души с увреждания в Европа. Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания представя амбициозна насока за подобряване на положението на хората с увреждания. Сега предизвикателството е тя да бъде приложена,“ заяви директорът на FRA, Morten Kjaerum. *„Проучването на FRA показва, че реализацията на основните права на хората с увреждания остават назад от правните задължения, особено във време на строги мерките за ограничаване на разходите. Настоящият материал осигурява основата за обсъждане на практически мерки, които ще внесат промяна на практика в ежедневието им живот.“*

1) Доклад: „Избор и контрол: право на независим живот“

При проучването бяха разгледани примери за независим живот на хора с интелектуални затруднения и хора с психични проблеми в девет държави-членки на ЕС и беше установено, че те често са изправени пред **затруднения в ежедневието**. Основните проблеми са:

- закони и политики, които не предоставят възможност на хората с увреждания да живеят независимо;
- отрицателно отношение и предразсъдъци, които водят до непризнаване на приносът, който хората с увреждания имат за обществото;
- липса на възможности за трудова заетост, което води до зависимост от помощи и държавни издръжки.

Докладът показва, че за успешен независим живот процесът на **деинституционализация** трябва да се съчетае с **реформа на социалната политика** в образованието, здравеопазването, трудовата заетост и възможностите за лична помощ. Хората с увреждания трябва да участват в разработването на тези политики.

„Хората в министерствата и органите следва да разговарят с хора като мен, когато разработват закони и политика. Те следва да ни питат какво искаме и от какво се нуждаем, а не да затрудняват живота ни още повече.“
(32-годишен мъж от България, интервюиран по време на проучването).

2) Доклад: Принудително настаняване и принудително лечение на хора с психични проблеми

Във втория доклад на FRA се подчертава, че **законите, уреждащи принудително настаняване или принудително лечение**, трябва да са съобразени с основните права съгласно Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Въпреки че във всички държави-членки съществуват предпазни мерки, работата на FRA на място разкрива предимно **отрицателна опит при** принудително настаняване или лечение поради:

- липса на информация и обсъждане на процеса по настаняване, въпреки че с тях биха могли да се проведат консултации, което води до липса на контрол върху случващото се с тях;
- чувство на страх и унижение по време на лечението.

Доброволното настаняване и лечение са възприети по-положително.

И двата доклада на FRA осигуряват на ЕС и държавите-членки основа за обсъждания относно начините на защита и прилагане на правата на хората с увреждания и могат да се използват за подпомагане на изпълнението на задълженията им съгласно Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

Пълните текстове на двата доклада може да намерите на:

- [“Принудително настаняване и принудително лечение на хора с психични проблеми”](#)
- [“Избор и контрол: правото на независим живот — опитът на хора с интелектуални затруднения и психични проблеми в девет държави-членки на ЕС”](#)

Бележки за редакторите:

- Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания е във сила от май 2008 г. и до момента е ратифицирана от [21 държави-членки на ЕС](#) и

от ЕС. Това е първият правнообвързващ международен инструмент в областта на правата на човека, по който ЕС е страна. Конвенцията на ООН задължава всички подписали страни, наред с други отговорности, да превърнат правото на независим живот в реалност за всички хора с увреждания и да осигурят нужната подкрепа за участието им в обществото наравно с всички останали.

- Психичните проблеми могат да засягат мислите, тялото, чувствата и поведението на човека. Те включват депресия, биполарно разстройство (маниакална депресия), синдром на дефицит на вниманието/хиперактивност, тревожни разстройства, хранителни разстройства, шизофрения и поведенчески разстройства.
- Интелектуалните затруднения (също описани като “умствени увреждания”) се отнасят до постоянно състояние, характеризиращо се с по-ниски от средните умствени способности, което води до ограничения в интелектуалното функциониране и адаптивното поведение. Обикновено интелектуалното затруднение е на лице от раждането или се развива преди 18-годишна възраст. Примерите включват: синдром на Аспергер, аутизъм и синдром на Даун.
- Деветте държави, обхванати от доклада “Избор и контрол: правото на независим живот”, са: България, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Латвия, Румъния, Швеция и Обединеното кралство.
- Докладът за принудителното настаняване и лечение съдържа сравнителен анализ на законодателството в 27-те държави-членки на ЕС, както и примери за личен опит на респонденти от деветте държави, обхванати от доклада за “Избор и контрол”.
- Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) има задачата да предоставя основани на доказателства съвети на лицата, отговорни за вземането на решения в ЕС и на национално равнище, като така допринася за по-информирани, солидно разработени и съобразени с контекста разисквания и политики в областта на основните права.

За допълнителна информация се свържете с медийния екип на FRA:

Ел. поща: media@fra.europa.eu

Тел.: +43 1 580 30 642